

Mnenje Odbora regij – Za boljše delovanje notranjega energetskega trga

(2013/C 280/08)

ODBOR REGIJ

- je trdno prepričan, da je manjšim proizvajalcem energije treba zagotoviti lahek dostop do energetskih/pametnih omrežij. Oblikovati je treba premišljena pravila za vstop teh novih dobaviteljev v omrežja, s katerimi se bo gospodinjstva in manjše proizvajalce energije spodbudilo k naložbam v mikroprodukcijo energije;
- izraža dvom, ali so ukrepi, ki jih predlaga Komisija, dovolj za okrepitev vloge potrošnikov in boj proti energetski revščini, zato poziva, naj se posebna pozornost nameni zaščiti potrošnikov ter v zvezi s tem neenakemu položaju med uporabniki energije in velikanskimi podjetji;
- poziva oblasti, naj preučijo vprašanje spodbud za ustrezne tržne naložbe v objekte za proizvodnjo, prenos, skladiščenje in izravnavo ponudbe/povpraševanja, ter priporoča iskanje novih načinov financiranja za vzpostavitev infrastrukture poleg že uveljavljenih programov (Evropski energetski program za oživitve (EEPO), instrument za povezovanje Evrope, kohezijska politika EU ter programa TEN-T in Obzorje 2020);
- odločno podpira nujno posodobitev sedanjih omrežij in razvoj pametnih omrežij ter se zavzema za sodelovanje pri razvoju pametnih omrežij na evropski, nacionalni in regionalni ravni ter za razvoj evropskih standardov za pametna omrežja;
- opozarja na pomen preglednosti ter udeležbe državljanov in skupnosti pri načrtovanju, razvoju in izgradnji omrežij.

Poročevalec	Piet DE VEY MESTDAGH (NL/ALDE), član izvršnega sveta province Groningen
Referenčni dokument	Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Za boljše delovanje notranjega energetskega trga
	COM(2012) 663 final

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

A. *Odpiranje trgov in ustvarjanje enakih konkurenčnih pogojev*

ODBOR REGIJ

1. meni, da imajo regionalne in lokalne oblasti ključno vlogo na energetskem trgu EU, ter opozarja na njihov prispevek k vzpostavitvi notranjega energetskega trga in zmanjšanju razlik med državami članicami. Lokalni in regionalni organi so poleg tega oblasti, ki so najbližje državljanom, zato lahko omogočijo številne priložnosti za komuniciranje in so neposredno seznanjene z mnogimi težavami, ki pestijo energetske trge v EU na področju konkurenčnosti, preglednosti in splošnega upravljanja energetskega sektorja;

2. odločno podpira dokončno oblikovanje notranjega energetskega trga, ki bo regijam omogočil, da se usmerijo v svoje prednosti in razvijejo regionalno prilagojen, decentraliziran sektor energije iz obnovljivih virov, ki bo koristil lokalni in regionalni infrastrukturi znanja, gospodarstvu in trgu dela. OR predlaga uvedbo strategije, ki bo podprla razvoj regionalnih grozdov (specializacija) in partnerstev, ter se zavzema za to, da se najbolj razvitim regijam, ki imajo znanje o inovacijskih sistemih, delujočih trgih energije iz obnovljivih virov, uvedbi sistemov pametnih omrežij itd., dovoli, da odigrajo vidnejšo vlogo pri zapolnjevanju vrzeli v sedanjih energetske strukturi Evrope;

3. poziva k pripravi regionalnih energetskega načrtov, ki bodo vsebovali projekte za pridobivanje, prenos, skladiščenje in distribucijo energije in izgradnjo potrebne infrastrukture ter zastavili regionalne okvire za izboljšanje energetske učinkovitosti in varčevanje z energijo, kot je navedeno v mnenju o tretjem zakonodajnem paketu (CdR 21/2008 fin). Takšne regionalne energetske načrte, ki bi lahko bili pripravljene na ravni regionalnih oblasti ali zajemali več regij, tudi iz sosednjih držav, bi bilo treba ustrezno usklajevati in povezovati na nacionalni ravni in ravni EU;

4. podpira aktivnejše uveljavljanje tretjega energetskega svežnja in – kjer je to potrebno – začetek postopkov za ugotavljanje kršitev, pri čemer poudarja potrebo po izvrševanju pravil o konkurenci, da se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji za vse akterje na trgu, tudi nove. Države članice s še vedno samo enim dobaviteljem je treba prisiliti, da odpravijo ovire za vstop na trg, in jim pomagati pri razvoju (čezmejne) infrastrukture, da se potrošnikom omogoči prosta izbira dobavitelja kjer koli v EU. Liberalizacija proizvodnje in cen skupaj z učinkovitim usklaje-

vanjem na ravni EU lahko pripomore k pravični porazdelitvi virov med evropskimi regijami, stabilizaciji in izboljšanju okvirnih pogojev za evropski energetski sektor ter spodbujanju trajnostne oskrbe z energijo, hkrati pa omeji stroške energetskega prehoda;

5. poudarja, da je ključno, da se sporazumi o ločitvi distribucijskih omrežij od proizvodnje in dobave, sporazumi o neodvisnem položaju energetske regulatorje in zahteve za zaščito potrošnikov spoštujejo povsod v EU. Prednostna naloga je podpreti in nadalje razvijati vlogo Agencije za sodelovanje energetske regulatorje (ACER), zlasti kot organa za nadzor nacionalnih predpisov in reševanje sporov;

6. v celoti podpira ukrepe za zagotavljanje enakih konkurenčnih pogojev, da se razvijejo bolj decentralizirani in konkurenčni tržni modeli, ki lokalnim proizvajalcem energije in podpornim panogam ponujajo več priložnosti, vendar poudarja, da zagotavljanje enakih konkurenčnih pogojev terja ustrezno mrežno infrastrukturo, ki tudi obrobim regijam, vključno z otoki, omogoča, da te priložnosti izkoristijo. Razvoj infrastrukture, tudi v bolj odročnih regijah, in potreba po regionalnih prizadevanjih za mednarodno povezovanje, povezave do otokov in zmogljivosti prenosa energije so torej ključni za vzpostavitev notranjega energetskega trga;

7. ugotavlja, da neskladja med državami članicami na področju dajatev in davkov škodijo konkurenčnosti trga električne energije in posledično negativno vplivajo tudi na druge gospodarske sektorje. To ima negativne posledice tako za potrošnike kot tudi za energetske intenzivne industrijske panoge, ki imajo glede na svojo lokacijo znatne konkurenčne prednosti ali slabosti. Za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev je nujno, da se neposredne in/ali prikrita subvencije za fosilna goriva in jedrsko energijo postopoma opustijo.

B. *Osrednja vloga potrošnikov*

ODBOR REGIJ

8. poudarja, kot je to storil že v mnenju o tretjem zakonodajnem paketu o evropskih trgih z električno energijo in zemeljskim plinom (CdR 21/2008 fin), da bi moral biti potrošnik v središču energetske politike. Potrošniku bi morala pripasti osrednja pozornost, prav tako pa bi moral imeti – kot posameznik ali v skupinah, zvezah ali organizacijah – neposreden dostop do energetskega trga, na primer prek različnih ponudnikov do različnih energetskega virov ali neposredno do promptnega trga;

9. je prepričan, da je treba potrošnikom omogočiti, da sprejmejo najboljše odločitve (v smislu trajnosti, cenovne ugodnosti in energetske učinkovitosti) in izberejo najboljše ponudnike; zato je treba nameniti prednost izobraževanju, obveščanju in preglednosti v zvezi z energijo ter potrošnikom zagotoviti lahek dostop do informacij o možnostih za zmanjšanje stroškov energije, ki jih ponujajo notranji energetski trg in nove tehnologije. Poleg tega jih je treba seznaniti z načini nadzora porabe energije ter možnostmi za varčevanje z energijo, izboljšanje energetske učinkovitosti in proizvodnjo v manjšem obsegu. OR zato priporoča, da Komisija in države članice pripravijo potrošnikom prijazne informacijske kampanje, v katerih bi morale lokalne in regionalne oblasti ter druge ustrezne regionalne organizacije civilne družbe imeti dejavno vlogo;

10. meni, da je pri zagotavljanju informacij, ki bodo potrošnikom pomagale pri odločitvah, poleg predlaganih informacijskih kampanj o ponudnikih energetskih storitev in cenah nujno treba uvesti tudi pametne sisteme za merjenje proizvodnje in porabe energije v realnem času in distribucijska omrežja s trdno tehnično podlago. Tako bodo potrošniki bolje seznanjeni s cenami energije in vzorci porabe energije ter razmerjem med potrošnjo in ceno energije, zaradi česar se bodo do energije vedli bolj premišljeno in trajnostno, imeli zagotovljene pogoje za uporabo pametnih električnih (gospodinjstkih) naprav ter tako porabili manj energije. OR priporoča Komisiji, da nadaljuje s politiko spodbud za pametne števec, kot jo je opredelila v prejšnjih sporočilih. Ta politika bi morala spodbujati uvajanje pametnih distribucijskih omrežij, ki vključujejo upravljanje porabe in prožne zmogljivosti za shranjevanje, proizvodnjo in porabo ter povezovanje med njimi, pri čemer je treba upoštevati vidike v zvezi z natančnostjo, zaupnostjo, zasebnostjo in prevarami ter si hkrati prizadevati za razvoj standardov;

11. izraža dvom, ali so ukrepi, ki jih predlaga Komisija, dovolj za okrepitev vloge potrošnikov in boj proti energetski revščini, zato poziva, naj se posebna pozornost nameni zaščiti potrošnikov. Pri tem je treba upoštevati neenak položaj med uporabniki energije na eni strani in velikanskimi podjetji na drugi, saj bo v nasprotnem primeru trg ostal neodziven vmesnik, ki hromi izmenjavo informacij med uporabniki in oblikovalci politik oziroma regulatorji. Ob pomoči Sveta evropskih energetskih regulatorjev (CEER) je treba poskrbeti za izmenjavo najboljših lokalnih in regionalnih praks v zvezi z vprašanji potrošnikov, kot so dostop do informacij, možnosti za primerjavo cen in razumevanje računov, ter specifičnim položajem ranljivih potrošnikov;

12. poziva k nadaljnjemu razvoju mehanizmov za izboljšanje energetske učinkovitosti, zaradi varčevanja z energijo pa tudi k podpori tako klasičnih kot sodobnih tehnoloških rešitev in energetskih storitev. Za preprečevanje energetske revščine je treba socialno šibkim ali ranljivim skupinam zagotoviti mehanizme za znižanje tarif za električno energijo ali za popuste pri objavljenih tarifah posameznih ponudnikov (socialna gospodinjstva

tarifa). Hkrati je treba na lokalni in regionalni ravni poskrbeti predvsem za to, da imajo gospodinjstva, ki spadajo v navedene skupine, dostop do programov energetske prenove, pripravljenih posebej zanje. Za ostale potrošnike mora veljati enotna tarifa, progresivnim tarifam pa se je treba izogibati, saj lahko, če postanejo pravilo, pogosto zavirajo uporabo drugih pozitivnih ukrepov, kot so na primer toplotne črpalke kot alternativni sistem ogrevanja. Na lokalni in regionalni ravni je treba prav tako začeti informacijsko kampanjo o metodah za izboljšanje energetske učinkovitosti ter objektivnih in primerjalnih prednostih njihove uporabe. Te ukrepe bi lahko podprli tudi s posebnimi programi za energetske učinkovitost.

C. Pomen proizvodnje energije v manjšem obsegu

ODBOR REGIJ

13. poudarja, kako pomembno je, da države članice in lokalne/regionalne oblasti omogočajo lokalne energetske rešitve (npr. v obliki sodelovanja, proizvodnje v manjšem obsegu, razvoja pametnih omrežij in udeležbe na strani povpraševanja), ki so vse pomembnejši dejavnik pri prenovi energetskih trgov v EU. OR se zavzema za celostni pristop, ki bi prispeval k bolj ozavešeni porabi, a tudi omogočil spodbude za proizvodnjo v manjšem obsegu, razvoj pametnih omrežij in večji odziv na naraščajoče povpraševanje v distribucijskih mrežah;

14. meni, da bo vse več potrošnikov raje vlagalo v lastno proizvodnjo kot bilo odvisnih od drugih (potrošniki proizvajalci, tj. potrošniki energije, ki energijo ne le porabljajo, temveč jo tudi proizvajajo za lastne potrebe ali potrebe sosedov), kar je pozitivno z vidika ozaveščenosti potrošnikov in trajnosti. Podjetja in pobude manjšega obsega (gospodinjstva, lokalne skupnosti, soseske, regionalno sodelovanje) bodo vse pomembnejša za lokalno/regionalno oskrbo z energijo, kar bo imelo pozitiven učinek na lokalno/regionalno gospodarstvo in trg dela. Manjšim proizvajalcem energije je treba torej zagotoviti lahek dostop do energetskih/pametnih omrežij. Prav tako je treba oblikovati premišljena pravila za vstop teh novih dobaviteljev v omrežja, s katerimi se bo gospodinjstva in manjše proizvajalce energije spodbudilo k naložbam v mikroproizvodnjo energije. OR poziva Komisijo, naj posebno pozornost nameni vse pomembnejši proizvodnji energije v manjšem obsegu in njenim specifičnim zahtevam ter spodbudi izmenjavo najboljših praks na lokalni in regionalni ravni, da omogoči ta razvoj;

15. poudarja, da okrepitev vloge potrošnikov in naraščajoč pomen proizvodnje v manjšem obsegu narekujejo uvedbo pametnih merilnih sistemov in tudi prenovi koncepta pametnih omrežij v EU. Čeprav Komisija pričakuje, da bo konkurenčnosti na notranjem energetskem trgu koristilo "nemoteno delujoče in pametno omrežje", pa v predlogu izrecno ne omenja naraščajočega pomena proizvodnje v manjšem obsegu in potencialne

vloge odjemalcev energije kot majhnih proizvajalcev in shranjevalcev energije. OR zato meni, da je treba posodobiti koncept pametnih omrežij, kot ga vidi Komisija, in izmenjati pridobljeno znanje in inovacije, da se zagotovi učinkovito podporo proizvodnje v manjšem obsegu.

D. Konkurenčni veleprodajni trgi in preglednost trga

ODBOR REGIJ

16. poudarja, da so veleprodajni energetske trgi vir cenovnih signalov, ki vplivajo na odločitve proizvajalcev in potrošnikov, a tudi na odločitve o vlaganjih v objekte za proizvodnjo in infrastrukturo za prenos energije. Ti signali morajo odražati dejanske razmere na področju ponudbe in povpraševanja po energiji. Z večjo preglednostjo veleprodajnih energetskih trgov se zmanjšuje nevarnost manipuliranja s trgi in izkrivljanja cenovnih signalov. OR zato poudarja, da je uporaba uredbe o celovitosti in preglednosti energetskega trga (REMIT) ključni korak k odpravi pomanjkljivosti energetskega trga na ravni EU;

17. meni, da je za učinkovito delovanje evropskega energetskega trga najpomembnejše oblikovanje kodeksov omrežja, obravnava preostalih regulativnih vprašanj v skladu z evropskim kodeksom omrežja za izravnalni trg ter priprava usklajevalne pobude za reševanje novih regulativnih in tehničnih vprašanj. OR podpira navedene ukrepe, ki bodo prispevali k vzpostavitvi in okrepitvi prožnega in varnega energetskega trga v Evropi, in meni, da bi morala Evropska komisija vseskozi spremljati uvajanje evropskih kodeksov omrežja ob upoštevanju regionalnih razlik in stopnje razvitosti, da bi poleg hitre in učinkovite uvedbe zagotovila tudi njihovo delovanje in učinkovitost na trgu;

18. s Komisijo soglaša glede potenciala usklajenega vseevropskega sistema. Med pripravo kodeksa je postalo očitno, da je treba tesneje povezati predpise, ki so bili ločeno oblikovani na ravni EU in v državah članicah. V zvezi s tem ima OR enako stališče kot agencija ACER, namreč da morajo biti kodeksi omrežja še naprej usmerjeni v zagotavljanje boljših povezav med nacionalnimi energetskimi omrežji;

19. se zaveda uporabne vrednosti plina, zlasti za zagotavljanje izravnave in rezerv, vendar ima zaradi razlik v razpoložljivosti infrastrukture za zemeljski plin v različnih delih Evrope enake pomisleke kot Komisija. Razširitev infrastrukture za prenos in skladiščenje (tekočega) plina v vse evropske regije ter združitev plinskega in električnega omrežja bi olajšala vzpostavitev notranjega energetskega trga. OR se torej strinja s Komisijo in agencijo ACER, da bi regionalne pobude morale pomagati ustanoviti dodatna regionalna plinska vozlišča in energetske borze z namenom popolne spojitve trgov z električno energijo v vsej EU. Zato je treba okrepiti električne in plinske povezave z najbolj oddaljenimi regijami in otoki. Na lokalni/regionalni ravni bi bilo treba pripraviti pilotne projekte o konceptih pretvorbe elektrike v plin in plina v elektriko ter ugotovitve objaviti.

E. Energija iz obnovljivih virov

ODBOR REGIJ

20. je prepričan, da bodo prizadevanja za uresničitev cilja o obnovljivih virih energije prispevala k dokončnemu oblikovanju notranjega trga električne energije, vendar priznava, da liberalizacija, ki temelji izključno na ceni, ne bo nujno privedla do dekarbonizacije energetskega sistema EU. Na drugi strani pa integrirani notranji trg električne energije pomeni manj nestanovitne cene na specifičnih regionalnih trgih, kar omogoča učinkovitejšo uvajanje obnovljivih virov energije in njihovo vključevanje v omrežja. Pri energetskih naložbah bi morali po možnosti dati prednost obnovljivim virom energije. Ker so odločitve posameznih držav članic glede energije iz obnovljivih virov še vedno neusklajene, OR poziva k oblikovanju skupne evropske strategije za razvoj tržnih in regulativnih mehanizmov, kar je storil že v mnenju o energiji iz obnovljivih virov (CdR 2182/2012 fin);

21. zaradi lažjega vključevanja vse večjega deleža vetrne in sončne energije in zagotavljanja stabilnega ravnotežja med ponudbo in povpraševanjem predlaga oblikovanje jasnega regulativnega okvira, v katerem bo opredeljena vloga različnih akterjev in ki bo omogočal iskanje tržnih rešitev za zagotovitev pravih cenovnih signalov na energetskem trgu. Posledici jasnih cenovnih signalov bosta prihranek energije pri povpraševanju in potrebna prožnost ponudbe. To vključuje tudi uvedbo učinkovitega sistema za trgovanje z emisijami, ki bo zagotovil ustrezne spodbude za vlaganje v energijo iz obnovljivih virov ter prožnost. OR si prizadeva, da bi sistem EU za trgovanje z emisijami omogočal zadostne spodbude za naložbe v razvoj nizkoogljičnih tehnologij, zato predlaga strukturni pristop k reševanju perečega problema prekomerne ponudbe emisijskih kuponov;

22. obžaluje, da je zaradi pomanjkljivega usklajevanja na ravni EU ter različnih, pogosto nezdržljivih nacionalnih podpornih shem in mehanizmov za povračilo stroškov proizvodnih zmogljivosti izbiranje najugodnejših predpisov postalo glavni dejavnik pri odločanju o naložbah v energetske obrate v Evropi. OR poudarja, da na razvoj energije iz obnovljivih virov ne smemo gledati izolirano in da ne sme ovirati delovanja energetskega trga. Javne podporne sheme v državah članicah morajo biti jasno usmerjene, predvidljive, s področjem uporabe, ki je prilagojeno zastavljenim ciljem, in sorazmerne, vključevati pa morajo tudi določbe o postopnem opuščanju, da se lahko upoštevajo spremembe v gospodarnosti načina proizvodnje, ki mu je podpora namenjena. Vsak podporni ukrep je treba izvajati v skladu z notranjim trgov in ustreznimi pravili EU o državnih pomočeh. Oblasti, zlasti v obmejnih regijah, se morajo pred uvedbo novih spodbud v celoti seznaniti s tem, kako bodo načrtovane odločitve vplivale na elektroenergetski sistem sosednje regije oziroma države. OR podpira pobudo Komisije, da objavi smernice o najboljših praksah pri mehanizmi za obnovljive vire energije;

23. glede na velike razlike pri obdavčitvi energije na lokalni in nacionalni ravni v EU izraža podporo pobudam Komisije za spodbujanje enotne in pametne obdavčitve na energetskega področju v Evropi. Bolj enoten davčni okvir, ki bi objektivno porazdelil davčno breme med energijo iz obnovljivih virov in energijo iz fosilnih goriv ter upošteval energetske vrednosti in emisije CO₂ vsakega energetskega produkta, bi prispeval k izpolnitvi ciljev 20/20/20, zmanjšanju emisij CO₂ in uresničitvi ciljev iz energetskega načrta za leto 2050. Odbor pri tem ugotavlja, da je treba doseči dogovor o uravnoteženi metodologiji za dodeljevanje pravic do emisij CO₂, ki nastanejo pri proizvodnji in porabi energije preko regionalnih in nacionalnih meja v liberaliziranem vseevropskem sistemu za prenos in distribucijo energije;

24. poudarja pomen rabe energije iz obnovljivih virov, pa tudi energetske učinkovitosti in varčevanja z energijo. Urbanistično in prostorsko načrtovanje na lokalni/regionalni ravni ter ukrepi lokalnih/regionalnih oblasti za energetske učinkovitost in spodbujanje energetske učinkovitosti stanovanjskih in drugih stavb bodo prispevali k energetskim prihrankom in spodbudili lokalne energetske rešitve, vključno s soproizvodnjo. OR priporoča, da se temu področju nameni trajna pozornost, in predlaga, da se najboljše prakse na lokalni in regionalni ravni uporabijo za okrepitev tozadevnih evropskih in nacionalnih politik.

F. Mehanizmi za zagotavljanje zmogljivosti, odzivanje na povpraševanje in zanesljivost oskrbe z energijo

ODBOR REGIJ

25. poudarja, da lahko dogodki uvedeni in slabo zasnovani mehanizmi za zagotavljanje zmogljivosti povzročijo razdrobljenost notranjega trga in ovirajo naložbe. OR izraža pomisleke o tovrstnih mehanizmih v številnih državah članicah; ti proizvajalcem električne energije sicer omogočajo ohranjanje zadostnih proizvodnih zmogljivosti tudi v času, ko nestalni viri, kot sta vetrna in sončna energija, niso na voljo. Na drugi strani pa se energijskih presežkov (npr. iz vetrnih elektrarn) ne bi smelo prenašati v omrežja sosednjih držav brez predhodne uskladitve takih ukrepov, saj bi lahko to povzročilo motnje na tamkajšnjem energetskem trgu (tokovne zanke). V drugih primerih pa bi lahko s presežki na enem območju pomagali zapolniti primanjkljaje na drugem. OR podpira prizadevanja Komisije za iskanje čezmejnih rešitev. Pred uvedbo kakršnih koli regionalnih ali nacionalnih ukrepov je treba izvesti ustrezne analize, ki bodo pokazale, ali obstajajo težave, povezane z zmogljivostjo, in ali zanje ni nadomestnih rešitev, ter potrdile, da predlagani ukrepi upoštevajo čezmejne učinke. Nadvse pomembno je, da je pristop k zagotavljanju zanesljivosti oskrbe usklajen;

26. meni, da prihodnosti evropskega energetskega trga ne sme narekovati le ponudba, temveč tudi nadzor povpraševanja, zlasti v času največje porabe. Tržni udeleženci si morajo prizadevati za zmanjšanje porabe v industriji in gospodinjstvih ter ustvariti pogoje, ki omogočajo izkoristiti nove možnosti uporabe pametnih omrežij in števecov. OR se tako zavzema za razvoj usklajenih mehanizmov za zagotavljanje zmogljivosti na evropski ravni, ki bodo lahko izravnali konice v porabi energije,

zagotavljali delovanje evropskih elektroenergetskih sistemov (zlasti v času največje porabe) in spodbujali zmanjšanje porabe električne energije;

27. je prepričan, da je treba pri oblikovanju vizije celovite evropske infrastrukture nameniti enak pomen razvoju infrastrukture tako za upravljavce prenosnih omrežij kot tudi za upravljavce distribucijskih omrežij. Razvoj pametne infrastrukture za distribucijo je bistven za doseg ciljev strategije Evropa 2020 in nujen za vključitev energije iz obnovljivih virov v omrežja ter decentraliziranih energetskega produkta v sistem. To pa ne more uspeti, če se pri načrtovanju infrastrukture upošteva le raven prenosa.

G. Infrastrukturalna omrežja

ODBOR REGIJ

28. se zaveda, da so zaradi vse večje internacionalizacije energetskega trga medsebojne povezave ter rezervne in skladiščne zmogljivosti in infrastruktura bistvene za vzpostavitev notranjega energetskega trga. OR zato izraža podporo dogovoru o evropskem infrastrukturnem svežnju z dne 27. novembra 2012, a opozarja, da je treba obsežna (mednarodna) vlaganja dopolniti z vlaganji v regionalna in celo lokalna omrežja, med drugim v povezave z izoliranimi ali delno izoliranimi sistemi na otokih, saj se vse več energije proizvede na lokalni/regionalni ravni;

29. poziva oblasti, naj preučijo vprašanje spodbud za ustrezne tržne naložbe v objekte za proizvodnjo, prenos, skladiščenje in izravnavo ponudbe/povpraševanja, ter priporoča iskanje novih načinov financiranja za vzpostavitev infrastrukture poleg že uveljavljenih programov (Evropski energetski program za oživitve (EEPO), instrument za povezovanje Evrope, kohezijska politika EU ter programa TEN-T in Obzorje 2020). Med možnimi načini pridobivanja dodatnih sredstev bi utegnili biti tudi javno-zasebna partnerstva, mobilizacija zasebnih sredstev, inovativne pogodbe o financiranju in fiskalni ukrepi. Za spodbujanje zasebnih naložb pa je potrebna večja gotovost glede dolgoročne donosnosti posamezne naložbe. Zato OR poudarja pomen (dolgoročnega) evropskega načrta za naložbe v energijo. Lokalnim/regionalnim oblastem je treba še naprej omogočiti poenostavljen dostop do sredstev Evropske investicijske banke (EIB) za trajnostne energetske projekte. Poleg tega bi regulatorji morali imeti možnost, da v energetske tarife vključijo infrastrukturne izboljšave ter izgradnjo rezervnih in skladiščnih objektov;

30. meni, da bosta racionalizacija postopkov za avtorizacijo v EU in boljša razporeditev stroškov pri čezmejnih projektih prispevali k razvoju infrastrukturnih omrežij in sprostitev naložb. Poleg tega bi z izboljšanjem možnosti za prenos energije utegnili povečati zanesljivost oskrbe v EU in okrepiti vključevanje energije iz obnovljivih virov. Lokalne in regionalne

oblasti bi morale pri tem odigrati pomembno vlogo s poenostavitvijo postopkov načrtovanja ter vključevanjem energetske infrastrukture v lokalne in regionalne načrte;

31. meni, da je treba stroške energetskega omrežja in njegove izgradnje, ki koristi tako okolju kot tudi potrošnikom v celotni EU, solidarno razdeliti in zanje ne bi smela biti odgovorna samo država, ki gradi omrežje. Odbor zato podpira nadaljnji razvoj in izvajanje učinkovitih "mehanizmov za razporeditev stroškov", predvidenih v uredbi iz svežnja ukrepov o energetske infrastrukturi, ter dejavnosti, ki jih trenutno izvajata nadzorna organa ACER in ENTSOG za nadaljnje oblikovanje te politike.

H. Pametna omrežja

ODBOR REGIJ

32. odločno podpira nujno posodobitev sedanjih omrežij in razvoj pametnih omrežij ter se zavzema za sodelovanje pri razvoju pametnih omrežij na evropski, nacionalni in regionalni ravni ter za razvoj evropskih standardov za pametna omrežja. Načrte za posodobitev omrežja je treba dopolniti z nacionalnimi in regionalnimi akcijskimi načrti. Z raziskovalnimi in razvojnimi programi (okvirni program, Inteligentna energija – Evropa) je treba v tem oziru podpreti industrijo. Zlasti s pilotnimi projekti na lokalni oziroma regionalni ravni bi bilo mogoče prikazati možnosti pametnih omrežij in podpreti njihovo uvedbo povsod po Evropi. OR zato poziva Komisijo, naj pri pripravi akcijskih načrtov za uvedbo pametnih omrežij sodeluje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi;

33. poudarja, da preoblikovanje omrežij v pametna omrežja poleg naložb v izgradnjo nove infrastrukture terja dodatna finančna sredstva. Preučiti bi bilo treba vprašanje, ali bi morali regulatorji operaterjem omogočiti, da to finančno obveznost vključijo v svoje tarife, kar trenutno ni dovoljeno. Poleg tega poziva, naj metode primerjalnih analiz tarif ter stroškov dostopa do omrežij za prenos in distribucijo, ki jih določijo regulatorji, poleg kvantitativnih (stroški) vključujejo tudi kvalitativne vidike (npr. merila zanesljivosti kakovosti omrežij), da se ohrani sedanja raven kakovosti omrežij;

34. meni, da je za hitro posodobitev in nadgradnjo omrežij v pametna omrežja nujno, da regulativni okvir s poštenim donosom spodbuja potrebne naložbe in čim prej omogoči jasno porazdelitev vlog in odgovornosti. Upravljalci omrežja potrebujejo stabilen, predvidljiv, podporen in dolgoročen regulativni okvir, ki bo spodbudil in olajšal potrebne inovacije, kar narekuje dolgoročno vizijo;

35. poudarja, da sta preglednost ter udeležba državljanov in skupnosti pri načrtovanju, razvoju in izgradnji omrežij nujna za naklonjenost javnosti. Postopek načrtovanja omrežij je treba na novo zasnovati, da bo bolje prilagojen novi dobi energetske učinkovitosti, obnovljivih virov energije in upravljanja povpraševanja ter da bo mogoče zagotoviti kar največjo prožnost in odpornost sistema. Odbor se strinja, da mora biti načrtovanje omrežij vključujoče, pregledno in demokratično.

V Bruslju, 4. julija 2013

*Predsednik
Odbora regij*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO